

Національний технічний університет України "Київський
політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Національний контактний пункт Програми ЄС "Горизонт
Європа", кластер 5

**Семінар – тренінг "Перші кроки до участі в програмі Horizon
Europe: від реєстрації до формування проєктної ідеї"**

Від ідеї до концепції проєкту

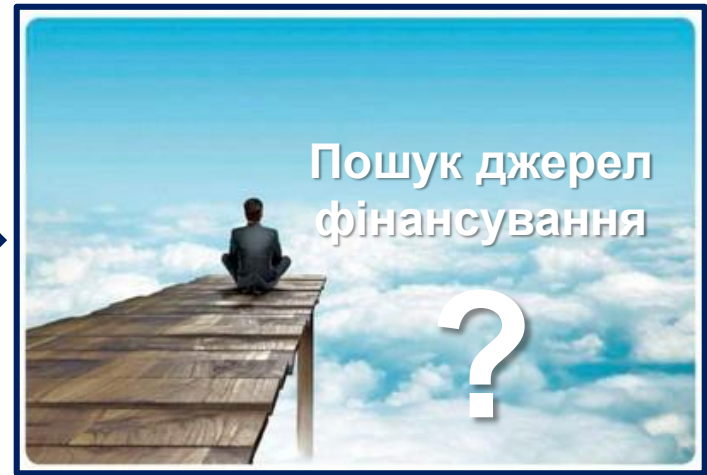
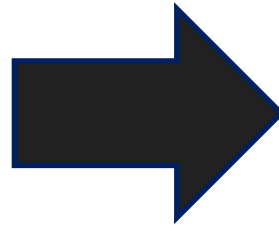
Шукаєв Сергій Миколайович,
д.т.н., професор, провідний фахівець
Національного контактного пункту
РП ЄС "Горизонт Європа", Кластер 5

30 квітня 2026 року

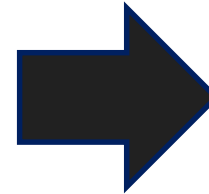
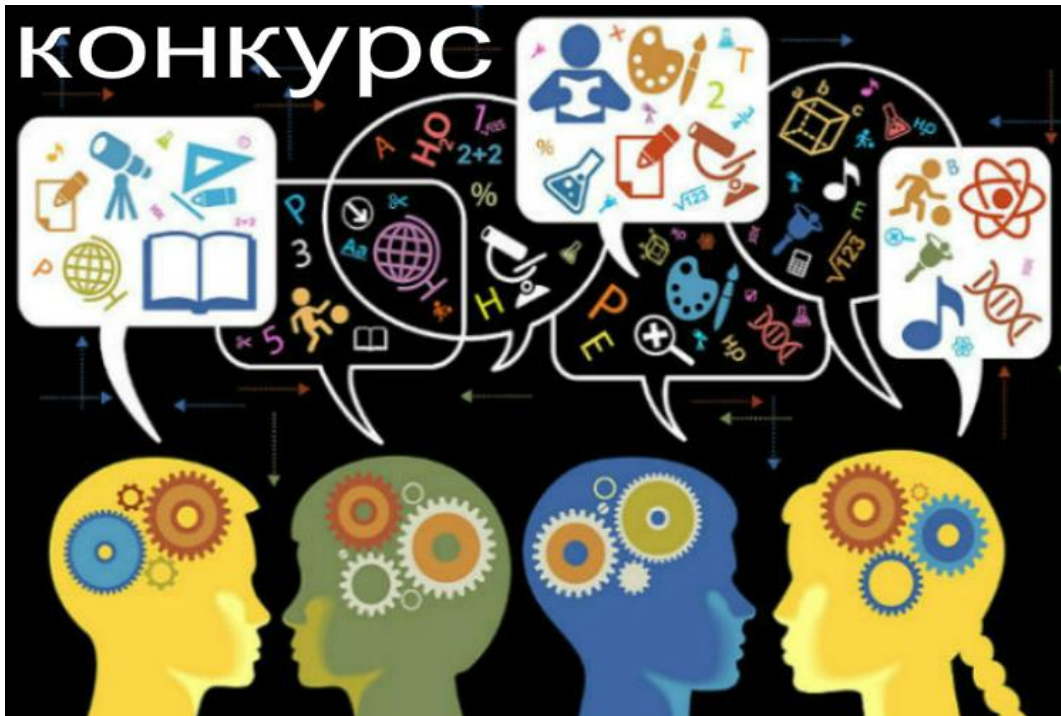
Підготовка до складання проєктної пропозиції

Проблема, аналіз,
визначення цілей проєкту,
очікуванні результати, дії
для досягнення
запланованих
результатів...

Шукаємо відповідний конкурс

Шукаємо відповідний конкурс

EU programmes

All EU citizens can apply for EU funding. The EU has several different funding programmes that you may be able to apply for, depending on the nature of your business or project. Funding opportunities are also available through programmes that will be implemented directly by Member States, such as the Recovery and Resilience Facility or the Just Transition Fund. Before applying for funding, always consult the call guidelines to see if you are eligible.

41 item(s) found Filters

Asylum, Migration and Integration Fund AMIF2027	Border Management and Visa Instrument BMVI	Business and Consumer Surveys Programme (BCS) BCS	Citizens, Equality, Rights and Values programme CERV
Connecting Europe Facility CEF2027	Creative Europe CREA2027	Customs Control Equipment Instrument CCEI	Customs Programme CUST
Digital Europe Programme DIGITAL	Erasmus+ Programme ERASMUS2027	EJ Anti-fraud Programme EJAF	EU External Action RELEX2027
EU Renewable Energy Financing Mechanism RENEWFM	EU4Health Programme (EU4H) EU4H	Euratom Research and Training Programme EURATOM2027	EUROPE DIRECT ED
European Defence Fund EDF	European Maritime Fisheries and Aquaculture Fund EMFAF	European Parliament (EP) EP	European Social Fund + ESF
European Solidarity Corps ESC2027	Fiscals Programme FISC	Horizon Europe HORIZON	IMCAP IMCAP2027
Information Measures for the EU Cohesion policy IMREG	Innovation Fund INNOVFUND	Internal Security Fund ISF	Interregional Innovation Investments IS
Just Transition Mechanism JTM	Justice Programme JUST2027	Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument – Global Europe (NDICI) NDICI	Pilot Projects Funds PPPA2027
Programme for Environment and Climate Action LIFE2027	Promotion of Agricultural Products AGRIP2027	Protection of the Euro against Counterfeiting Programme PERI	Research Fund for Coal and Steel RFC2027
Single Market Programme SMP	Social Prerogative and Specific Competencies Lines Programme SOCPL	Technical assistance for ERDF, CF and JTF ERDFTA	Technical Support Instrument (TSI) TSI
Union Civil Protection Mechanism UCPM2027			

CALL: GALILEO-3-2014

UKRAINE

**Реалізація потенціалу застосунків на основі EGNSS
через міжнародне співробітництво**

Дата оголошення конкурсу: 11.12.2013

Кінцевий термін подання заявок: 03.04.2014

**Напрямок конкурсу: Промислове лідерство (*Industrial
Leadership*)**

Тип конкурсу: IA — інноваційні дії (*Innovation Actions*)

Розробка проєктної ідеї

Проєкт – це комплекс заходів, які здійснюються для досягнення чітко визначених цілей впродовж відведеного часу і за допомогою призначених на це фінансових ресурсів (бюджету).

Характерні риси проєкту:

- ✓ орієнтованість на ціль;
- ✓ визначена тривалість;
- ✓ неповторність;
- ✓ високий ступінь складності, що викликає необхідність координування його заходів;
- ✓ необхідність залучення визначених фінансових засобів, а також певних людських, матеріальних та інших ресурсів.

Орієнтованість на ціль

- Проект має служити досягненню поставленої мети. Тобто, він є не лише сукупністю реалізованих заходів, наприклад, проведеної кількості семінарів.
- Надзвичайно важливо, щоб ці заходи **допомагали досягненню конкретної мети.**

Визначена тривалість

Проект становить замкнену в часі цілісність. Він має визначену дату початку, визначений період тривалості, а отже — й визначену дату завершення. Заплановану мету слід досягти впродовж відведеного на це часу.

У міжнародних проєктах дуже суворо підходять до питання дотримання строків.

«У чому різниця між звичайною роботою і проєктною?
Звичайна робота — це коли ви знаєте, що робити сьогодні.
Проєктна — це коли ви точно знаєте, що мали зробити ще вчора». Жарт від ШІ.

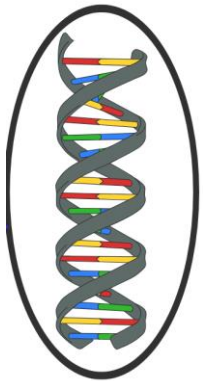
Неповторність

Неповторність означає, що проєкт є чимось винятковим, що це не рутинна робота, яка вже неодноразово виконувалась.

Проєкт – це комплекс заходів, які **в даній конфігурації ще не виконувалися**. Саме комплекс дій повинен бути неповторюваним, а не окремі дії самі по собі.

DNA

Приклад. Міжнародний проєкт «Проєкт геному людини» (HGP) — одне із наймасштабніших біомедичних досліджень, реалізоване у 1990–2003 рр. Його метою було визначення послідовностей ДНК, локалізації генів та їхніх функцій. До цього вчені вже проводили генетичні дослідження, аналізували окремі гени, працювали з фрагментами ДНК. Проте проєкт HGP був неповторним, бо:

- ✓ вперше об'єднав глобальні ресурси сотень лабораторій з різних країн;
- ✓ вимагав створення нових методів біоінформатики та обробки даних;
- ✓ мав унікальну конфігурацію цілей, завдань, технологій і масштабів.

Високий ступінь складності

Проект складається із багатьох тісно пов'язаних між собою заходів. Такі заходи проводяться у певній послідовності, відповідно до плану і у визначений час.

Як правило, у процесі реалізації проекту бере участь значна кількість осіб, а також зовнішні установи та підприємства, що ще більше ускладнює процес управління проектом.

Міжнародні проекти виконуються за участі партнерів з різних країн, які утворюють консорціум проекту.

«Знаєте, чим проєкт відрізняється від ремонту? Ремонт не можна закінчити, його можна тільки припинити. А проєкт... проєкт — це той самий ремонт, тільки з графіком Ганта».

Коментар від ШІ.

Залучення фінансових, людських, матеріальних та інших ресурсів

Кожен проєкт має бюджет, колектив виконавців та відповідні матеріальні ресурси.

Не можна виконувати проєкт без попереднього визначення і забезпечення цих засобів.

Окрім зазначених вище, можна додати ще такі риси проєкту:

- однозначне визначення цільових груп і кінцевих бенефіціарів;
- чітко визначені знаряддя координації, управління і фінансування;
- система моніторингу та оцінювання;
- фінансове, економічне та технічне обґрунтування, в якому розкривається суспільна користь проєкту

Структура проєктної заявки

- 1 Проблема
- 2 Мета проєкту
- 3 Конкретні цілі
- 4 План заходів
- 5 Очікуванні результати
- 6 Партнери, ресурси, інше

Структура проєктної заявки

1

Проблема

- Як проявляється проблема?
- Кого стосується, на кого впливає?
- Які причини проблеми?
- Локальний, регіональний, загально-національний та міжнародний контекст проблеми, нормативні акти
- Хто займається вирішенням проблеми?
- Хто приймає рішення?

Формулювання проблеми у міжнародних проєктах мусить відображати не внутрішні проблеми організації або навіть країни, а проблеми, які мають міжнародний контекст!

Проблематика проєкту UKRAINE

UKRAINE

- Головна ідея проєкту UKRAINE полягає в **створенні умов для широкого прийняття системи EGNSS в Україні**, що дозволить також збільшити частку використання систем Galileo і EGNOS.
- **EGNOS** (Європейська геостаціонарна служба навігаційного покриття) — це Європейська система диференційної корекції, розроблена з метою підвищення достовірності та точності інформації про місцезнаходження об'єкта по всій Європі.
- **1 грудня 2013 року** набула чинності **угода про співпрацю** між Україною та ЄС у галузі глобальної навігаційної супутникової системи (GNSS). Ця угода спрямована на створення послуг супутникового зв'язку з покращеними характеристиками за допомогою впровадження послуг з використанням системи EGNOS на території України.
- Для України впровадження системи EGNOS стане **ключовим фактором для підвищення рівня безпеки та ефективності** авіаційного, сільськогосподарського та наземного транспортного секторів, а також інших сфер.

Структура проєктної заявки

2

Мета
проєкту

«-» Проблема
(негатив)

«+» Мета
(позитив)

2. Мета проєкту (overall objective) – це те заради чого розпочинається проєкт.

Довгостроковий стан, якого прагнемо, до якого наближаємось, але не досягаємо в ході реалізації проєкту.

Формулювання мети проєкту складається з двох, максимум трьох речень і має дві частини:
у першій частині – що хочемо досягти;
у другій частині – яким шляхом досягається.

Структура проєктної заявки

Розглянемо, як сформульована **мета** ключового напрямку програми ЄС «Горизонт Європа» **EXCELLENT SCIENCE**

Що хочемо досягти: «підвищити конкурентоспроможність ЄС в галузі науки на міжнародному рівні,....»

Яким шляхом досягається: «...підтримуючи науково-дослідницькі транскордонні проєкти; надаючи стипендії для досвідчених дослідників, фінансуючи мережі центрів підвищення кваліфікації і програми обмінів та дослідників, і заохочуючи більшу кількість молоді до початку кар'єри в сфері науки; а також здійснюючи інвестиції в передові дослідницькі інфраструктури».

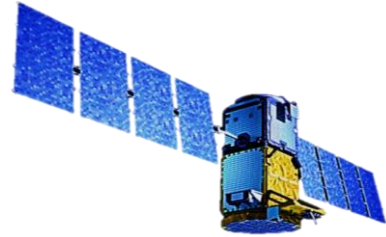

Мета проєкту UKRAINE

Метою проєкту є створення можливостей для широкого прийняття системи EGNSS в Україні та посилення її використання через міжнародне співробітництво з метою як отримання нових знань, так і комерційної діяльності.

Реалізація цих цілей дозволить створити в Україні бізнес-можливості як для національних, так і для європейських компаній, а також отримати суспільну користь для української економіки та суспільства в цілому.

Структура проєктної заявки

3

Конкретні цілі

3. **Конкретні цілі** (specific objective) – досягаються до кінця реалізації проєкту.

Чим ясніше і чіткіше визначено цілі проєкту, тим вищі шанси отримати фінансування та завершити його успішно.

- ✓ Як їх виміряти?
- ✓ Як підтвердити досягнення цілей?

При формулюванні конкретних цілей слід використовувати критерії **SMART**:

- **Specific** – конкретність (чіткий кінцевий результат)
- **Measurable** - вимірюваність
- **Achievable** - досяжність
- **Relevant** – актуальність та відповідність головній меті
- **Time bound** - визначеність у часі

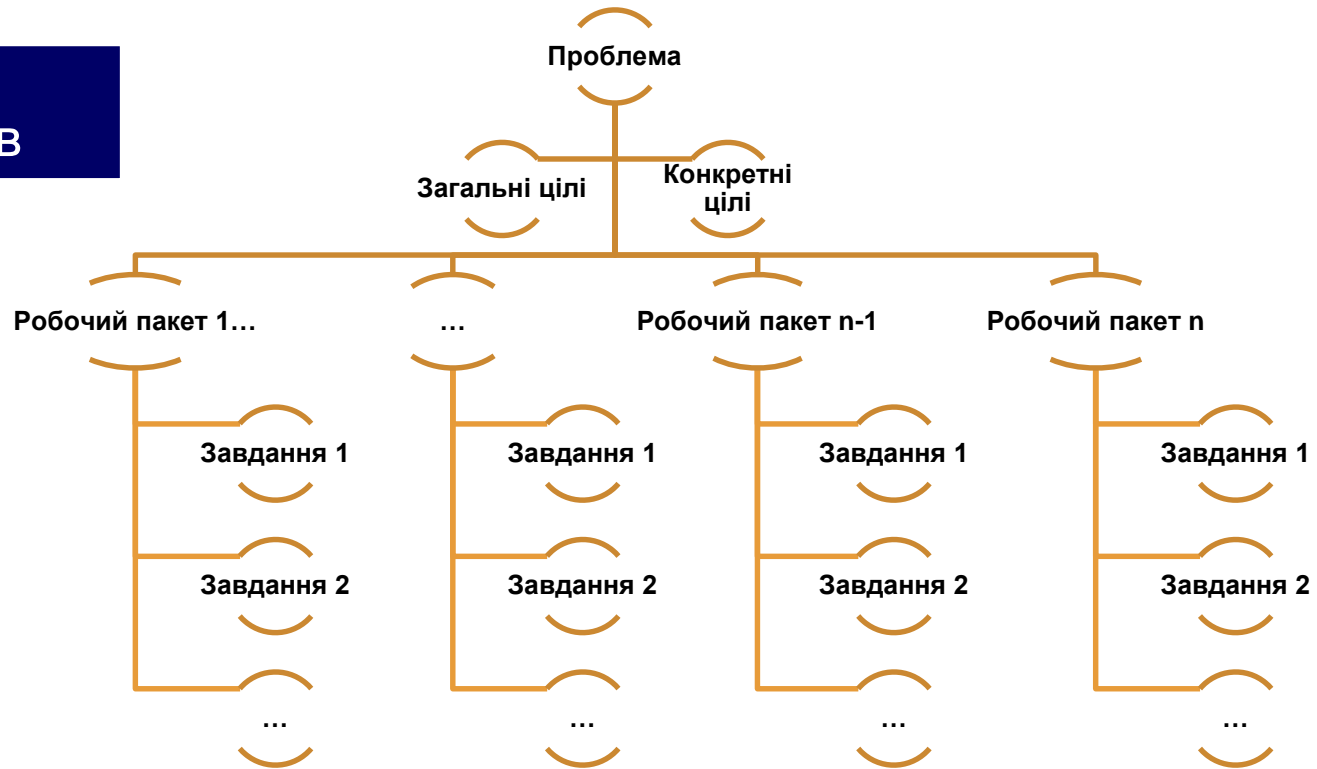

Структура проєктної заявки

4

План заходів

Структура проєктної заявки

5

Очікувані
результати

Результати – конкретні продукти та наслідки проєкту, які отримані на момент завершення.

- кількісні та якісні
- короткострокові та довгострокові

*Людина, яка змогла зрушити гору,
починала із того, що перетягувала з місця
на місце дрібні камінці (китайське прислів'я).*

Структура проєктної заявки

6

Партнери,
ресурси, інше

*Хороші партнери дістаються тому, хто сам
уміє бути хорошим партнером (адаптовано з
вислову Ніколо Макіавеллі про друзів).*

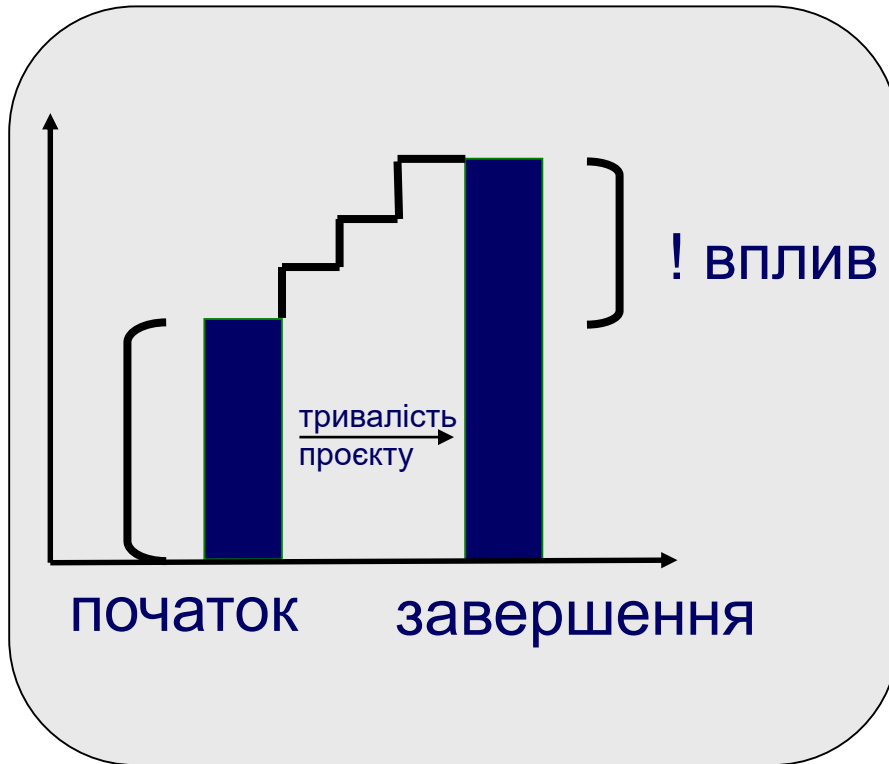
Партнери проєкту UKRAINE

- **VALDANI VICARI & ASSOCIATI SRL, Italy (координатор)**
- NATIONAL AVIATION UNIVERSITY, Ukraine
- TeleConsult Austria GmbH, Austria
- ADVIES DE WITH GCV, Belgium
- **NACIONALNIY TEHNICHNIY UNIVERSITET UKRAINI KIIVSKIY POLITEHNICHNIY INSTITUT, Ukraine**
- STATE SPACE AGENCY OF UKRAINE, Ukraine
- VVA EUROPE LIMITED, United Kingdom
- PILDO CONSULTING SL, Spain
- OVINTO CVBA, Belgium

Формат успішного проєкту

Чітке визначення:

- де ми є ?
- чого хочемо досягти ?
- конкретні кроки
- підтвердження впливу

Перевірка здійсненності проєктної ідеї

- Перед тим як переходити до розроблення проєкту та складання проєктної заявки, важливо перевірити практичну здійсненність проєктної ідеї.
- Об'єктивність щодо ступеня здійсненності майбутнього проєкту є важливим чинником формування довіри до проєкту потенційних партнерів, а отже – їх залучення до проєктного консорціуму.
- Існує п'ять складових для перевірки практичної здійсненності конкретного проєкту.

1. Технічна здійсненність проєкту

- Ця складова зосереджена на аналізі доступних технічних ресурсів.
- Це допомагає визначити, чи відповідають технічні ресурси необхідним потужностям і чи здатна технічна команда перетворити ідею на робочу систему.
- Перевірка технічної здійсненності також включає оцінку необхідного обладнання, програмного забезпечення та інших технічних вимог майбутнього проєкту.

2. Економічна доцільність проєкту

- Ця складова оцінювання передбачає аналіз витрат та переваг проєкту, що дозволяє визначити життєздатність проєкту, його вартість та переваги.
- Реалістична оцінка буде важливим чинником при оцінюванні проєкту експертами.

3. Юридична можливість проєкту

- Ця складова оцінює, чи не суперечить якийсь аспект запропонованого проєкту законодавству України або країни-донора, що зробило б його здійсненність нереалістичною з огляду на існуючі нормативні акти.

4. Експлуатаційна обґрунтованість проєкту

HAPPINESS REPORT

- Ця складова передбачає проведення дослідження для визначення того, чи будуть потреби організації або суспільства задоволені в результаті завершення даного проєкту, та наскільки добре.

5. Часова здійсненність проєкту

- Ця складова оцінювання майбутнього проєкту є однією з найбільш важливих для успіху проєкту.
- Реалістичне оцінювання часу, який потрібен для того, щоб здійснити проєкт, є важливим фактором довіри як для потенційних партнерів, так і для донорської організації.

Логіко-структурна матриця проекту

- Одним з найбільш ефективних способів перевірки практичної здійсненості ідеї та проекту є складання логіко-структурної матриці.
- Це інструмент, призначення якого – узагальнити, що саме та яким чином планується здійснювати у проекті, які основні припущення висуваються та як будуть контролюватись та оцінюватись практичні результати.
- Складання логіко-структурної матриці є першочерговою задачею, після виконання якої можна переходити до заповнення необхідної проектної документації.

Логіко-структурна матриця проекту

	Логіка втручання	Показники, які можна об'єктивно перевірити	Джерела перевірки	Припущення
Загальні цілі				
Конкретні цілі				
Результати				
Дії		Засоби	Витрати	Передумови

UKRAINE

Складання пропозиції

- На прикладі Програми «Горизонт 2020»

Ключові принципи

Проектна пропозиція має відповідати темі робочої програми

Потрібно продемонструвати, що ідея проєкту є амбітною і виходить за рамки сучасного стану

Методологія має враховувати міждисциплінарні, гендерні виміри та практики відкритої науки

Показати, як проєкт може сприяти результатам та наслідкам, описаним у робочій програмі (шлях до впливу)

Описати заходи для максимізації впливу проєкту ("план розповсюдження та експлуатації, включаючи комунікаційну діяльність")

Продемонструвати якість робочого плану, ресурсів та учасників

Обираємо назву та акронім проєкту

<https://acronymify.com>

ACRONYMIFY!

Visual divisive hierarchical clustering using k-means

Example Search

Found **798** acronyms in **0.00** seconds.

Showing acronyms spanning at least **3** words:

Acronym	Expanded	Score
CLUNK	CLustering UsiNg K-means	2.00
LUKE	cLustering Using K-mEans	4.00
VACUUM	VisuAI CIUstering Using k-Means	4.50
DICTUM	Divisive hlerarchical ClusTering Using k-Means	4.80
CERIUM	ClustERIng Using k-Means	6.00
CURIUM	CIUsteRIng Using k-Means	6.00
CLINK	CLustering usiNg K-means	6.00
HELIUM	HiErarchical cLusterIng Using k-Means	6.00

[about](#)

UKRAINE

UKRAINE

UKraine Replication, Awareness and INnovation based on EGNSS

Відтворення потенціалу, підвищення обізнаності та впровадження інновацій в Україні на базі системи EGNSS

Терміни проєкту: 01.2015 – 09.2016

Складання пропозиції

- Для оформлення проєктних заявок використовують аплікаційні форми (*application form*), які розроблені для кожного типу грантів.
- Для Програми «Горизонт Європа» шаблони аплікаційних форм доступні на Порталі **Funding & Tenders**.
- Аплікаційна форма стає доступною для завантаження на сторінці конкурсу у розділі **Start submission** після того, як конкурс відкрився статус **open**).

Складання пропозиції

- Проектна пропозиція подається **координатором проекту**.
- За потреби координатор може делегувати права доступу для виконання окремих дій з подання пропозиції уповноваженим представникам інших організацій — членів консорціуму (наприклад, для введення/перевірки адміністративних даних організації та/або даних особи, відповідальної за проектну заявку).

Складання пропозиції

- Є дві схеми подання і розгляду проєктних заявок:
 - одноетапний (*single stage*)
 - проєктна заявка подається один раз
 - двоетапний (*two-stage*)
 - на першому етапі готується скорочена версія заявки (10 стор.)

до другого етапу допускаються ті проєкти, що пройшли

Складання пропозиції

- Проектна заявка складається з двох частин:
 - адміністративної (Part A)
 - технічної (Part B)
- **Частина А** заповнюється в режимі онлайн шляхом внесення відповідних даних у стандартну електронну форму на Порталі “Funding & Tenders”. Деякі поля в них заповнюються автоматично на основі інформації, введеної на попередніх кроках.
- **Частина В** включає в себе основний текст заявки, який описує ідею та шляхи її втілення в життя. Заповнюється у відповідному шаблоні (файл MS Word) і завантажується у систему як окремий файл.

Загальні технічні вимоги

- Повна проєктна заявка (титульна сторінка, розділи 1, 2, 3) має містити:
 - не більше **45** сторінок для проєктів **RIA, IA**
 - не більше **30** сторінок для проєктів **CSA**
- **Важливо!** Цей обсяг включає усі таблиці, рисунки, виноски, додатки тощо.
- Обмеження для проєктної пропозиції **на першому етапі** (для 2-етапної схеми подачі) становить **10** сторінок.

Загальні технічні вимоги

- У разі завантаження файлу з більшою кількістю сторінок система автоматично надсилає відповідне повідомлення з **рекомендацією скоротити їх кількість** і завантажити нову версію проєктної заявки.
- Якщо не зробити цього до настання кінцевого терміну подання заявок, **всі надлишкові сторінки будуть помічені** відповідними надписами й **не розглядатимуться експертами**, що оцінюватимуть заявку.

Загальні технічні вимоги

Вимоги до форматування:

- шрифт Times New Roman
- розмір не менше 11 пунктів
- стандартна відстань між рядками не менше, ніж одинарний міжрядковий інтервал
- розмір сторінки A4
- всі поля не менше 15 мм (не включаючи колонтитули)

Частина А

Містить інформацію про заявку та учасників:

- загальну інформацію про проєкт (**General information**), в якій зазначаються основні відомості про проєкт (назва, акронім, тривалість, ключові слова, короткий опис проєкту, список учасників проєкту)
- адміністративну інформацію про організації, які беруть участь у проєкті (**Participants**)
- відомості про необхідне фінансування (**Budget**) із зазначенням очікуваних сумарних витрат, які планується покрити за рахунок фінансування ЄС
- розділ, присвячений етичним питанням (**Ethics**)
- специфічні питання конкретного конкурсу (**Other questions**)

Application Forms

Proposal ID XXXXXXXXX Acronym XXXXXXXX

Application Forms

Please check our [FAQ](#) for help on navigating the form.

Horizon Europe

Application forms (Part A)

Topic:

Type of action:

Type of Model Grant Agreement:

Proposal number:

Proposal acronym:

Table of contents

Section	Title	Notes
1	General information	
2	Participants	
3	Budget	
4	Ethics and security	
5	Other questions	

The forms must be filled in for each proposal using the templates available in the Submission System. Some data fields in the forms are pre-filled based on the previous steps in the Submission wizard.

Частина В

Включає в себе основний текст заявки, зокрема:

- назву, зміст та короткий опис проєкту (анотацію)
- наукові та технічні цілі
- інновацію (відносно поточного стану)
- робочий план проєкту та методологію
- таблицю контрольних результатів
- відповідність цілям
- розповсюдження та використання результатів
- управління проєктом
- консорціум, ролі партнерів та умови участі у консорціумі

РОЗДІЛ 1. ДОСКОНАЛІСТЬ (EXCELLENCE)

RIA, IA

1.1. Цілі проєкту (Objectives and ambitions) – до 4 сторінок

- Необхідно описати **конкретні цілі проєкту**, які повинні бути **чіткими, вимірюваними, реалістичними та досяжними** протягом проєкту. Потрібно показати, як ці цілі відповідають тематиці конкурсу, тобто пояснити, яким чином проєкт спрямований на вирішення конкретних проблем та на сфери застосування, що вказані в робочій програмі та конкурсному оголошенні.
- Потрібно описати, яким чином проєкт виходить за межі сучасного стану галузі, та показати його **амбітність**. Необхідно показати новаторські концепції й підходи у досліджуваній сфері (для RIA), нові продукти, послуги або моделі (для IA). За наявності вже доступних патентів, продуктів, послуг варто на них посперитися.
- Якщо доречно, покажіть місце проєкту на шкалі рівнів технологічної готовності (TRL). При цьому бажано продемонструвати рух проєкту за шкалою протягом його виконання.

1.1. Цілі проєкту (Objectives) – *до 2 сторінок*

- Необхідно описати **конкретні цілі проєкту**, які повинні бути **чіткими, вимірюваними, реалістичними та досяжними** протягом проєкту. Потрібно показати, як ці цілі відповідають тематиці конкурсу, тобто пояснити, яким чином проєкт спрямований на вирішення конкретних проблем та на сфери застосування, що вказані в робочій програмі та конкурсному оголошенні.
- Цілі проєкту повинні відповідати очікуваним результатам та впливові проєкту.

1.2. Методологія (Methodology) – до 15 сторінок

- Необхідно: (до 10 сторінок)
 - описати загальну методологію проєкту, включаючи концепцію, моделі та припущення, які лежать в основі проєкту;
 - показати, яким чином така методологія **дозволить досягти цілей** проєкту;
 - якщо можливо, вказати **потенційні проблеми та виклики**, визначені в цій методології, та показати, яким чином планується їх подолати.
 - **NB!** Ця секція має бути представлена як текстовий виклад. Опис задач та робочих пакетів сюди не включається.
- Опишіть національні або міжнародні дослідження, результати яких впливатимуть на проєкт, та покажіть, яким чином буде становлено зв'язок між цими дослідженнями та проєктом (до 1 сторінки).

1.2. Методологія (Methodology) – до 15 сторінок

- Заявники, які працюватимуть із даними, зібраними зі зовнішніх джерел, та на їх основі отримуватимуть дослідницькі результати, мають показати, яким чином ці дані та результати використовуватимуться та як буде дотримано принципу FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable - Відшукуваність, Доступність, Сумісність і Багаторазовість використання). Потрібно розглянути такі аспекти: *(1 сторінка)*
 - **Типи даних/результатів** (наприклад, експериментальні, засновані на спостереженнях, у форматі зображень, текстові, числові тощо) та їхній приблизний розмір; якщо доцільно, показати, як вони комбінуватимуться з даними/результатами, що вже отримані.
 - **Знаходження даних:** які надійні репозиторії використовуватимуться та як дані/результати ідентифікуватимуться.
 - **Доступність даних:** показати відповідність принципам відкритої науки; якщо дані/результати не можуть бути розміщені у відкритому доступі, обґрунтувати це.

1.2. Методологія (Methodology) – до 15 сторінок

- Заявники, які працюватимуть із даними, зібраними зі зовнішніх джерел, та на їх основі отримуватимуть дослідницькі результати, мають показати, яким чином ці дані та результати використовуватимуться та як буде дотримано принципу FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable). Потрібно розглянути такі аспекти: *(1 сторінка)*
 - **Спільне використання:** стандарти, формати даних, що використовуватимуться.
 - **Повторне використання:** ліцензії для поширення та повторного використання даних (наприклад, Creative Commons, Open Data Commons); доступність інструментів та програмного забезпечення для генерування та повторного використання даних.
 - **Вартість використання сховищ даних;** хто буде відповідальним за

1.2. **Методологія (Methodology)** – до 15 сторінок

- Поясніть, яким чином експертиза та методи з різних галузей (включаючи соціологію та гуманітарні науки) разом сприятимуть досягненню визначених цілей, тобто покажіть міждисциплінарність проєкту. Якщо міждисциплінарний підхід (або залучення експертизи окремих галузей) є недоцільним у цьому проєкті, потрібно це відповідним чином обґрунтувати. *(до 1-2 сторінок)*
- Опишіть гендерний аспект та покажіть, яким чином він береться до уваги у цьому проєкті. Якщо гендерний аспект не розглядається у проєкті, потрібно надати відповідне обґрунтування. *(до 1 сторінки)*
- Опишіть, яким чином у проєкті використовуються принципи відкритої науки, та покажіть їхнє місце у методології проєкту. Поясніть, як використання принципів відкритої науки сприятиме досягненню цілей проєкту. *(до 1 сторінки)*

1.2. Методологія (Methodology) – до 6 сторінок

Необхідно: *(до 5 сторінок)*

- пояснити, яким чином вимірюватимуться дії з координації та підтримки;
- описати **загальну методологію проєкту**, включаючи концепцію, моделі та припущення, які лежать в основі проєкту;
- показати, яким чином така методологія **дозволить досягти цілей** проєкту;
- якщо можливо, вказати **потенційні проблеми та виклики**, визначені в цій методології, та показати, яким чином планується їх подолати.
- **NB!** Ця секція має бути представлена як текстовий виклад. Опис задач та робочих пакетів сюди не включається.

1.2. Методологія (Methodology) – до 6 сторінок

- Опишіть, яким чином у проєкті використовуються принципи відкритої науки, та покажіть їхнє місце у методології проєкту. Поясніть, як використання принципів відкритої науки сприятиме досягненню цілей проєкту. *(до 1 сторінки, включаючи управління даними)*
- Заявники, які працюватимуть із даними, зібраними зі зовнішніх джерел, та на їх основі отримуватимуть результати проєкту, мають показати, яким чином ці дані та результати використовуватимуться та як буде дотримано принципу FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable).

РОЗДІЛ 1. ДОСКОНАЛІСТЬ (EXCELLENCE)

На що звернути увагу?

- ✓ Чітко визначте цілі
- ✓ Ґрунтовно опишіть сучасний стан проблеми та обґрунтування концепції
- ✓ Продемонструйте залучення міждисциплінарних знань і досвіду
- ✓ Чітко опишіть інноваційний потенціал
- ✗ Не повторюйте те, що вже зроблено
- ✗ Не нехуйте подробицями: докладно опишіть методологію, технічні рішення тощо. Якщо пропонуєте новаторський підхід: детально опишіть його та підкріпіть свої аргументи відповідними посиланнями.

РОЗДІЛ 2. ДОВГОТРИВАЛІ РЕЗУЛЬТАТИ/ВПЛИВ (IMPACT)

2.1. Шляхи отримання впливу (Project's pathways towards impact) – до 4 сторінок

- Необхідно описати, яким чином результати проєкту мають вплинути на відповідну галузь поза межами виконання цього проєкту.
- Опишіть унікальний внесок результатів проєкту, який вони зроблять в контексті довгострокового **очікуваного впливу та очікуваних результатів**, вказаних у робочій програмі і самому конкурсі.
 - **NB!** Описуйте лише ті результати, які дадуть значний прямий вплив. Крім того, до уваги беруться лише результати та вплив цього проєкту.
- Категорії можливих впливів та результатів:
 - фундаментально-науковий
 - економічний/технологічний

РОЗДІЛ 2. ДОВГОТРИВАЛІ РЕЗУЛЬТАТИ/ВПЛИВ (IMPACT)

2.1. Шляхи отримання впливу (Project's pathways towards impact) – до 4 сторінок

- Опишіть **бар'єри і перешкоди**, а також базові передумови (регулювання, стандарти, громадське сприйняття тощо), що можуть впливати на те, чи будуть досягнуті очікувані впливи та якою мірою.

NB! Тут не йдеться про ризики впровадження.

- Поясніть масштаб та важливість внеску проєкту до очікуваних результатів та впливів у разі, якщо проєкт буде успішним. Надайте кількісні (де можливо) та якісні показники.
 - Під **масштабом** мається на увазі, наскільки широко будуть розповсюджені результати проєкту; наприклад, розміри цільових груп або відсоток від цільової групи, який отримає вигоди від проєкту у довгостроковій перспективі.
 - Під **важливістю** мається на увазі цінність вигід, які будуть отримані від проєкту; наприклад, збільшення тривалості якісного життя, ефективне енергозбереження тощо.

РОЗДІЛ 2. ДОВГОТРИВАЛІ РЕЗУЛЬТАТИ/ВПЛИВ (IMPACT)

2.2. Заходи для максимізації впливу – поширення, використання та комунікація (Measures to maximise impact – Dissemination, exploitation and communication) – до 5 сторінок

- Необхідно надати проєкт «**Плану поширення та використання результатів, включаючи комунікацію**» (Plan for the dissemination and exploitation including communication activities).
 - Наявність такого проєкту плану є **умовою прийняття заявки до розгляду**, якщо тільки в робочій програмі/конкурсному оголошенні не сказано прямо, що такого плану не потрібно.
 - План повинен бути пропорційним масштабу проєкту і **містити заходи**, що їх слід реалізувати як під час виконання проєкту, так і після його закінчення.
 - У разі якщо проєкт буде профінансовано, потрібно буде надати детальний план протягом 6 місяців від дати підписання грантової угоди. Цей план може періодично оновлюватися.

РОЗДІЛ 2. ДОВГОТРИВАЛІ РЕЗУЛЬТАТИ/ВПЛИВ (IMPACT)

2.2. Заходи для максимізації впливу – поширення, використання та комунікація (Measures to maximise impact – Dissemination, exploitation and communication) – до 5 сторінок

- Комунікаційні заходи повинні забезпечувати видимість проєкту протягом його життєвого циклу. Метою є інформування суспільства щодо діяльності, що здійснюється в рамках проєкту, та суспільних вигід цього проєкту для громадян. Опис комунікаційних заходів має показати основні повідомлення, а також канали, що використовуватимуться для досягнення кожної з цільових груп проєкту.
- Якщо використання результатів проєкту головним чином спрямовано на неасоційовані треті країни, потрібно обґрунтувати, яким чином цей проєкт може бути об'єктом інтересу Європейського Союзу.
- Опишіть можливий зворотній зв'язок щодо заходів з розроблення нових політик та вдосконалення існуючих.

РОЗДІЛ 2. ДОВГОТРИВАЛІ РЕЗУЛЬТАТИ/ВПЛИВ (IMPACT)

2.3. Резюме (Summary)

- Надайте резюме щодо ключових шляхів впливу проєкту та заходів для його

максимізації

Ключові елементи впливу / Key element of the impact section

Конкретні потреби (Specific needs)	Очікувані результати (Expected results)	Заходи для поширення, використання та комунікації (D&E&C measures)
<p><i>Які конкретні потреби посприяли виникненню ідеї цього проєкту?</i></p> <p>Приклад: Більшість аеропортів використовують процесо-орієнтовані моделі, які ґрунтуються на статичних математичних значеннях, що обмежують оптимальне управління пасажиропотоком і перешкоджають точному використанню наявних ресурсів відповідно до фактичних потреб пасажирів.</p>	<p><i>Які результати очікується отримати в кінці цього проєкту?</i></p> <p>Приклад: Успішний широкомасштабний демонстратор: Випробування з 3 аеропортами передової системи прогнозування для активного управління пасажиропотоком аеропорту. Алгоритмічна модель: Нова алгоритмічна модель для активного управління пасажиропотоком аеропорту.</p>	<p><i>Які заходи для поширення, використання та комунікації планується здійснювати під час виконання проєкту?</i></p> <p>Приклад: Експлуатація: Патентування алгоритмічної моделі. Поширення серед наукової спільноти та аеропортів: Наукове видання з результатами масштабної демонстрації. Спілкування з громадянами: захід в торговому центрі, щоб показати, наскільки результати акції мають відношення до нашого повсякденного життя.</p>

РОЗДІЛ 2. ДОВГОТРИВАЛІ РЕЗУЛЬТАТИ/ВПЛИВ (IMPACT)

2.3. Резюме (Summary)

- Надайте резюме щодо ключових шляхів впливу проєкту та заходів для його

Ключові елементи впливу / Key element of the impact section

Цільові групи (Target groups)	Практичні результати (Outcomes)	Вплив (Impacts)
<p><i>Хто використовуватиме результати під час проєкту та після його завершення? Хто отримає вигоду від результатів?</i></p> <p>Приклад: 9 європейських аеропортів: Схїпхол, Брюссель та ін. Агентство з авіаційної безпеки Європейського Союзу. Авіапасажирів (непрямі).</p>	<p><i>Які зміни очікується побачити після успішного поширення та використання результатів проєкту цільовими групами?</i></p> <p>Приклад: Застосування аеропортами: 9 європейських аеропортів застосовують передову систему прогнозування, продемонстровану під час проєкту.</p>	<p><i>Який очікується науковий, економічний та суспільний ефект від виконання проєкту (відповідно до впливів, зазначених у робочій програмі)?</i></p> <p>Приклад: Науковий: нове проривне наукове відкриття щодо моделювання прогнозів пасажирів. Економічний: підвищена ефективність аеропорту Суспільний: збільшення максимальної пасажиромісткості європейських аеропортів на 15%, що призведе до зниження витрат на розширення інфраструктури на 28%.</p>

РОЗДІЛ 2. ДОВГОТРИВАЛІ РЕЗУЛЬТАТИ/ВПЛИВ (IMPACT)

На що звернути увагу?

- ✓ Розгляньте всі очікувані наслідки, описані в запропонованій темі.
- ✓ Залучайте до проєктної заявки представників владних інституцій, малого та середнього бізнесу, промисловості.
- ✓ Опишіть докладно промислове впровадження наукових результатів.
- ✓ Розробіть якісний план поширення.
- ✗ Не намагайтеся бути надто оптимістичним, це може викликати недовіру.
- ✗ Не використовуйте загальні описи без конкретних подробиць.
- ✗ Не забувайте, що наслідок/вплив має бути пов'язаний з конкретною концепцією, а не просто з текстом конкурсного оголошення.
- ✗ Не повторюйте текст про очікувані наслідки з конкурсу замість опису наслідків відповідно до власної проєктної заявки.

РОЗДІЛ 3. ЯКІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОНАННЯ (QUALITY AND EFFICIENCY OF THE IMPLEMENTATION)

Включно з усіма таблицями!

3.1. Робочий план та ресурси (Work plan and resources)

- Необхідно надати: *(до 14 сторінок для RIA, IA; до 10 сторінок для CSA)*
 - стислий опис загальної структури робочого плану
 - часовий графік робочих пакетів та їх компонентів (діаграму Ганта або аналогічний)
 - графічне представлення компонентів, що показує, як вони взаємопов'язані (діаграма Перт або аналогічна)
 - детальний опис робіт, тобто:
 - список робочих пакетів
 - опис кожного робочого пакету
 - список основних результатів (deliverables)
 - список віх (milestones)

РОЗДІЛ 3. ЯКІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОНАННЯ (QUALITY AND EFFICIENCY OF THE IMPLEMENTATION)

3.1. Робочий план та ресурси (Work plan and resources)

- детальний опис робіт, тобто:
 - список критичних ризиків, пов'язаних із виконанням проєкту, через які зазначені цілі можуть бути не досягнуті. Детально опишіть заходи з мінімізації цих ризиків. Цей список може змінюватися або доповнюватися протягом життєвого циклу проєкту.
 - таблиця із зазначенням людиномісяців
 - таблиця, що обґрунтовує субпідряд для кожного партнера
 - таблиця, що обґрунтовує витрати на придбання (purchase costs) для партнерів, чиї витрати цієї категорії перевищують 15% від витрат на заробітну плану (відповідно до бюджету у частині А)
 - таблиця, що обґрунтовує інші витрати (якщо потрібно)
 - таблиця, що показує внесок третіх сторін (якщо потрібно)

Розроблення плану дій

Розподіл задач

Task	Resource	Start	End
Task 1	Resource 1	Start	End
Task 2	Resource 2	Start	End
Task 3	Resource 3	Start	End
Task 4	Resource 4	Start	End
Task 5	Resource 5	Start	End
Task 6	Resource 6	Start	End
Task 7	Resource 7	Start	End
Task 8	Resource 8	Start	End
Task 9	Resource 9	Start	End
Task 10	Resource 10	Start	End

План дій

Task	Resource	Start	End
Task 1	Resource 1	Start	End
Task 2	Resource 2	Start	End
Task 3	Resource 3	Start	End
Task 4	Resource 4	Start	End
Task 5	Resource 5	Start	End
Task 6	Resource 6	Start	End
Task 7	Resource 7	Start	End
Task 8	Resource 8	Start	End
Task 9	Resource 9	Start	End
Task 10	Resource 10	Start	End

Робочі пакети (Work Packages)

- **Робочий пакет** — це одна з головних складових запропонованого проєкту.
- Необхідно, щоб робочі пакети, число яких повинно бути пропорційним масштабу і складності проєкту, відповідали логічній структурі проєкту та базувались на етапах, через які він буде здійснюватися.
- Потрібно надати детальну інформацію про ресурси, які будуть виділятися для кожного пакету робіт.

Робочі пакети (Work Packages)

Загальний список пакетів:

Work package No	Work Package Title	Lead Participant No	Lead Participant Short Name	Person-Months	Start Month	End month
				Total person-months		

Робочі пакети проєкту UKRAINE

UKRAINE

Робочий пакет	Назва робочого пакету	Відповідальна організація
WP1000	Менеджмент	VVA
WP2000	Оновлення законодавчої бази	VVA Europe
WP3000	Авіація	TCA
WP4000	Небезпечні вантажі і мультимодальна логістика	Ovinto
WP5000	Налагодження бізнес-зв'язків	КПІ
WP6000	Розповсюдження інформації	VVA

Deliverables & Milestones

- **Контрольні результати** (*deliverables*) повинні бути конкретними, досяжними, доречними та пов'язаними з часовими рамками проєкту.
- Для всіх контрольних результатів необхідно оцінити ризик. У випадку суттєвого ризику контрольний результат стає **віхою** (*milestone*) при виконанні досліджень.

Приклади контрольних результатів

- Звіти, меморандуми, методичні вказівки (довідники), проєкти стандартів, процедури, стратегії досліджень та розвитку тощо
- Технічні прототипи, комерційні прототипи
- Інформаційні матеріали, статистика, бази даних, індикатори тощо
- Програмне забезпечення, алгоритм, програмний код
- СУБД (системи управління базами даних), інтегровані системи тощо
- Об'єкти інтелектуальної власності: патент, авторське право, торгова марка (товарний знак), зареєстрований промисловий зразок тощо
- Освітні (навчальні) продукти: лекційні матеріали, дистанційні курси
- Робочі зустрічі: семінари, конференції тощо
- Медіа: веб-сайт, відео тощо
- Публікації: наукові журнали, інформаційні бюлетені, збірки тез тощо

Контрольні результати проєкту UKRAINE

Робочий пакет **WP1000** — Менеджмент

Назва результату	Контрольна дата	Відповідальна організація	Опис
Угода консорціуму	T0 + 1 м.	VVA	Документ, що являє собою угоду, підписану всіма учасниками консорціуму
Квартальний звіт	Щоквартально	VVA	Щоквартальні звіти до Єврокомісії
План управління проєктом	T0 + 1 м.	VVA	План управління проєктом UKRAINE з детальним графіком подій, визначеними контрольними точками та звітами
Протоколи зустрічей	На вимогу	VVA	Протоколи внутрішніх зустрічей та офіційних заходів
Звіт про виконання робіт	На вимогу	VVA	Звіти про виконання робіт, які готуються координатором проєкту за вимогою
Фінальний звіт	T0 + 18 м.	VVA	Фінальний звіт по діяльності, що висвітлюватиме головні результати проєкту

Контрольні результати проєкту UKRAINE

Робочий проєкт WP5000 — Налагодження бізнес-зв'язків

Назва результату	Контрольна дата	Відповідальна організація	Опис
Положення про конкурс інноваційних рішень	T0 + 4 м.	КПІ	Положення про конкурс інноваційних рішень, яке буде використано для організації і проведення конкурсу
Три проєкти-призери	T0 + 14 м.	КПІ	Презентації, які ілюструють ідеї трьох проєктів-переможців
Формування української бази даних	T0 + 6 м.	VVA	База даних з описом пріоритетних космічних технологій і додатків та відповідних бізнес-організацій
Семінар 1: фінальний звіт	T0 + 14 м.	НКАУ	Звіти, що включають підсумки порядку денного семінарів, список учасників і ключові результати заходу, в тому числі можливості і напрями дій
Семінар 2: фінальний звіт	T0 + 14 м.	КПІ	
Семінар 3: фінальний звіт	T0 + 18 м.	VVA	

Milestones

- **Віхи** (*milestones*) — це контрольні точки, коли необхідно приймати рішення щодо наступного етапу проєкту.
- Наприклад, такий рубіж може виникати у випадку отримання основного результату проєкту, який є необхідним для наступної фази роботи.
- Іншим прикладом може стати момент, коли консорціум має обрати одну з декількох технологій для подальшої роботи.

Віхи проєкту UKRAINE

Віха	Назва	Пов'язані робочі пакети	Очікувана дата	Підтвердження
MS-1	Kick-Off Meeting	–	09/01/2015	Report
MS-2	Progress Meeting 1	1100, 1200, 2100, 3100, 4100	09/07/2015	WP 1100, 1200, 2100, 3100, 4100 deliverables, progress reports
MS-3	Progress Meeting 2	1300, 2200, 2300, 3200, 3300, 4200	09/03/2016	WP 1300, 2200, 2300, 3200, 3300, 4200 deliverables, progress reports
MS-4	Progress Meeting 3	2500, 3400, 4300	09/07/2016	WP 2500, 3400, 4300 deliverables, progress reports
MS-5	Final review	1400, 3500	31/09/2016	WP 1400, 3500 deliverables, Final report

РОЗДІЛ 3. ЯКІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОНАННЯ (QUALITY AND EFFICIENCY OF THE IMPLEMENTATION)

3.1. Робочий план та ресурси (Work plan and resources)

- Опис кожного робочого пакету повинен показати обґрунтованість запитуваних ресурсів і **містити кількісні показники**, за якими можна буде оцінювати ступінь його виконання.
- Ресурси, призначені для робочих пакетів, повинні **відповідати їхнім цілям та результатам**.
- Рекомендується включити окремий робочий пакет «**Управління проєктом**» (*Project management*) і відобразити в робочому плані питання поширення та використання результатів та інформаційних заходів, оформивши їх як окремі завдання в робочому пакеті управління проєктом або як окремі робочі пакети.

Управління проектом

- У рамках проекту Програми «Горизонт 2020» прийняття рішень має відповідати демократичним засадам.
- Одним із механізмів реалізації такого підходу є проведення **Генеральних зборів** (*General Assembly*), які є зібранням усіх партнерів.
 - У них беруть участь представники всіх партнерів, що входять до консорціуму проекту, а головує координатор.
 - Зазвичай Генеральні збори організовуються один раз на рік.
 - За умовчужанням будь-яке рішення може прийматися більшістю у 2/3

Управління проєктом

- Керівним органом, що здійснює оперативне управління та моніторинг проєкту є **Виконавча рада** (*Executive Board*).
 - Вона включає координатора та керівників робочих пакетів.
 - Як правило, вони зустрічаються щоквартально.
 - Щоб Виконавча рада була максимально ефективною, рекомендується обирати до 8 осіб.
- У кожному проєкті рекомендується мати ще **Зовнішню консультативну раду** (*External Advisory Board*), яка також висловлює свій погляд та думку щодо проєкту чи спеціальної експертизи.

Управління проєктом

- У великих проєктах може діяти ще **Наглядова рада** (*Supervisory Board*), яка розглядає роботу, виконану в робочих пакетах.
 - Члени Наглядової ради мають передавати звіти та результати до Виконавчої ради.
 - У менших проєктах така рада зайва.
- **Група управління** підтримує Виконавчу раду та координатора.
 - Співробітники групи управління несуть відповідальність за повсякденне управління проєктом.
 - Важливо, щоб ця команда не брала на себе завдань координатора.

РОЗДІЛ 3. ЯКІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОНАННЯ (QUALITY AND EFFICIENCY OF THE IMPLEMENTATION)

3.3. Партнери та консорціум у цілому (Capacity of participants and consortium as a whole) – до 3 сторінок

- Необхідно:
 - **описати консорціум:** як він відповідає цілям проєкту та об'єднує необхідний міждисциплінарний досвід? Поясніть, як враховуються принципи відкритої науки, гендерні та соціальні аспекти.
 - покажіть, як партнери отримуватимуть **доступ до критичної інфраструктури**, необхідної для виконання проєкту
 - **який внесок** у проєкт робить кожен з учасників: покажіть, що кожен має вагомую роль та адекватні ресурси для виконання цієї ролі в проєкті, а також що **партнери доповнюють одне одного**

РОЗДІЛ 3. ЯКІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОНАННЯ (QUALITY AND EFFICIENCY OF THE IMPLEMENTATION)

- **Необхідно:**
 - якщо актуально, то описати **залученість виробничого / комерційного сектору** до проєкту для застосування результатів та пояснити, як це допоможе виконанню конкретних заходів
 - **інші країни та міжнародні організації:** якщо один або декілька учасників, що претендують на фінансування ЄС, базуються в країні або є міжнародною організацією, яка не отримує автоматично права на таке фінансування, пояснити, чому участь зазначеного суб'єкта є важливою для здійснення проєкту

Аспекти, які розглядаються в усіх конкурсах Horizon Europe

Відкрита наука

Гендерний вимір

Шлях до впливу

Заходи щодо
максимального
впливу

Open Science

Відкрита наука - підхід до процесу наукових досліджень, який формує сучасні стандарти прозорості, співробітництва та комунікації на основі розширеного відкритого доступу до наукових матеріалів, інструментарію та процесів.

Обов'язковий негайний відкритий доступ до публікацій: бенефіціари повинні зберігати достатню кількість прав інтелектуальної власності, щоб відповідати вимогам відкритого доступу;

Обмін даними за принципом «як можна більше відкритий, закритий, наскільки це необхідно»: обов'язковий план управління даними за **FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable)**

- Робочі програми можуть стимулювати або зобов'язувати дотримуватися практик відкритої науки, таких як залучення громадян, або використання **Європейської хмари відкритої науки**
- Оцінка практик відкритої науки при оцінці пропозицій здійснюється за **критерієм досконалість**. За оцінки **якості учасників** попередньої досвід роботи з відкритими науковими практиками буде оцінений позитивно.
- Підтримка **дій політики відкритої науки**
- Видавнича платформа **Open Research Europe**

Типові недоліки проєктних пропозицій

- Надто амбітні проєкти
- План дій надто загальний і не містить кількісних даних
- Пропозиція передбачає діяльність, яка не пов'язана з цілями проєкту
- Нечітка структура робочих пакетів та відповідних завдань
- Жодна діяльність не забезпечує сталих результатів
- Забагато короткострокових візитів

Типові недоліки проєктних пропозицій

- Надто складна структура управління
- Менеджмент проєкту спирається на адміністративну структуру організації, на базі якої працюватиме проєкт
- В описі управління не передбачені процедури прийняття рішень
- Занадто високі витрати за певними напрямками діяльності
- Надто загальний бюджет
- Наслідки проєкту не підлягають вимірюванню, немає індикаторів для вимірювання результатів

Як уникнути помилок при складанні проєктних пропозицій?

- Переконайтесь, що ваша пропозиція **відповідає умовам конкурсу** — і зробіть це **перед** підготовкою пропозиції, а не після.
- Пропозицію слід **надіслати вчасно!** Основна причина відмови — очікування до останньої хвилини.
- **Розділіть ваші зусилля** за критеріями оцінки.
Багато авторів зосереджуються на науковій частині, але втрачають бали на плануванні проєкту або описанні очікуваних результатів.

Як уникнути помилок при складанні проєктних пропозицій?

- Подумайте про штрихи, які характеризують якість роботи:
 - має бути **гарна назва** та **чіткий акронім**
 - проєкт має бути написаний **зрозумілою мовою**
 - використовуйте **стандартну англійську мову!**
 - містяться корисні і **зрозумілі діаграми**
 - **немає** друкарських помилок і невідповідностей, втрачених сторінок тощо
 - **немає фрагментів** тексту з будь-яких інших джерел
 - текст ясний, **добре структурований**, легкий для читання, лаконічний
 - використовуйте **короткі абзаци**
 - використовуйте **позначки для списків**
 - виділяйте найважливіше **курсивом**

Як уникнути помилок при складанні проєктних пропозицій?

- Заявка повинна бути написана так, щоб оцінювачам було легко дати вам високі оцінки. Не перевантажуйте їх роботою!
- Не пишіть **занадто мало**, треба описати все, що вимагається.
- Не пишіть **занадто багато**.
- **Не залишайте** місця для уяви.
- **Не видаляйте** «зайві» розділи!

Як уникнути помилок при складанні проєктних пропозицій?

- Переконайтеся, що **план роботи вашого проєкту відображає обіцянки**, які зроблені в інших частинах заявки.
- *Наприклад:*
 - Для досягнення високого рівня науково-технічної частини проєкту необхідні адекватні і добре організовані зусилля дослідників.
 - Ефективне управління проєктом передбачає чіткий Робочий пакет для керівництва проєкту.
 - Вагомий вплив одержаних результатів на досліджувану галузь потребує значних зусиль по їх розповсюдженню.

Як уникнути помилок при складанні проєктних пропозицій?

При перевірці заявки слід звернути увагу на такі деталі:

- Числа завжди округляються до найближчого цілого числа.
- Всі витрати давайте в євро.
- Проставляйте нулі (0), якщо немає ніяких витрат, або якщо фінансування не потрібне. Не залишайте порожні місця!

Бажаємо гарного дня!

